

Základní škola Třešť, J. Hory 1050, 589 01 Třešť

**ŠKOLNÍ PROGRAM ENVIRONMENTÁLNÍHO
VZDĚLÁVÁNÍ, VÝCHOVY A OSVĚTY (EVVO)
2020-2024**

Vypracovala: Ing. Irena Prášková

1. Úvod

Při tvorbě Školního programu environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty jsme vycházeli ze Státního programu environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty pro ČR, z Metodického pokynu MŠMT k zajištění environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty č.j. 16745/2008-22 ze dne 27. října 2008, z tematických plánů pro jednotlivé ročníky a předměty a ze Školního vzdělávacího programu Základní školy Třešť „Škola pro život, 1. 9. 2013.“

Environmentální výchova je v současném pohledu cílené výchovné a vzdělávací působení se záměrem formovat osobnost jedince v kontextu složek životního prostředí, tedy v širším pojetí.

Environmentální výchova je dlouhodobě na naší škole nedílnou součástí vzdělávacího programu. Podílí se na ní všichni vyučující a je uskutečňována v několika rovinách. Jako nejvhodnější se jeví zařazení vybraných témat do výuky jednotlivých předmětů na I. i na II. stupni. Velmi často se žáci s těmito tématy seznamují formou projektového vyučování. Za velice přínosné považujeme akce a besedy organizované odborníky v dané problematice.

Škola je pro rozvoj environmentálního vzdělávání a postojů příhodným místem, protože má možnost působit dlouhodobě, koncepčně na všechny žáky a přes žáky i na jejich rodinné prostředí.

Školním koordinátorem EVVO je Ing. Irena Prášková – absolventka specializačního studia EVVO.

2. Cíle EVVO

Výchovně vzdělávací strategie školy

Strategie směřující ke kompetenci k učení – problémová výuka, zařazování činností intelektuálního a senzomotorického charakteru – pozorování, měření a zkoumání, dotazníková šetření jako výzkumný nástroj.

Strategie směřující ke kompetenci k řešení problémů – hledání cesty k řešení, stimulace kritického myšlení, přijímání myšlenek, nápadů a názorů žáků, podpora aktivního zapojení žáků, důvěra a ocenění kritického myšlení.

Strategie směřující ke kompetenci komunikativní – diskuse jako nástroj pro rozvoj komunikace, rozvoj argumentace, formulaci myšlenek a veřejné vystupování.

Strategie směřující ke kompetenci sociální a personální – rozdělování úkolů a práce v týmu.

Strategie směřující ke kompetenci občanské – vysvětlování a argumentace nutnosti ochrany přírodního a životního prostředí, budování pocitu občanské zodpovědnosti.

Strategie směřující ke kompetenci pracovní – bezpečná manipulace s pomůckami, přístroji a používaným materiálem, dodržování pravidel.

Cíle EVVO u nás na škole

- Vést žáky k myšlení a jednání, které bude v souladu s principem trvale udržitelného rozvoje.
- Vést k zodpovědnosti za udržení kvality životního prostředí pro další generace.
- Poskytovat potřebné znalosti a dovednosti, které žákům umožní získávat informace o vztazích člověka k přírodě a životnímu prostředí.
- Učit se chápat a hodnotit závažnost různých situací, uvažovat o důsledcích vlastního jednání.
- Rozvíjet mezilidské vztahy na principech vzájemného porozumění, tolerance, odlišnosti lidských hodnot.
- Učit se aktivnímu poznávání a vykonávání činností v prostředí v souladu s ekologickými zásadami.
- Porozumět nutnosti společného řešení ekologických, ekonomických a sociálních problémů společnosti.
- Vytvářet předpoklady k předcházení negativních jevů (proti konzumnímu způsobu života, užívání návykových látek).
- Rozvíjet ekologickou etiku. Probouzet citové vztahy žáků k prostředí, ve kterém žijí a kterým jsou ovlivňováni.
-

3. Očekávané výstupy EVVO

Žáci si v průběhu školní docházky osvojí:

- a) základní vědomosti:
 - o podmínkách života a zákonitostech přírody, o struktuře a funkcích ekosystémů i celé biosféry, významu biodiverzity, podmínkách lidské existence, o funkcích ekosystémů z hlediska lidských potřeb, a zdrojích pro jejich uspokojování, způsobech a možnostech využívání prostředí, dopadech lidské činnosti na životní prostředí, které v různé míře ohrožují podmínky života i zdroje lidských potřeb,
 - o tom, co je nezbytné učinit, aby se problémy odstranily a aby další vážné a neřešitelné nevznikaly, a to na úrovni lokální, regionální a globální,
- b) tvořivý způsob myšlení při řešení každodenních úkolů v zájmu života a udržitelnosti rozvoje lidské společnosti,
- c) dovednosti a návyky potřebné z hlediska udržitelného rozvoje.

4. Zařazení EVVO a zásad trvale udržitelného rozvoje v jednotlivých předmětech

4.1. První stupeň

4.1.1. Prvouka

- domov – úspory energií, třídění odpadu, bioprodukty,
- naše obec – třídění a likvidace odpadu, ekologické vytápění, vztah ke kulturním památkám,
- krajina kolem nás – rekreační a krajinné oblasti, turistické zajímavosti, dopravní systém,
- příroda – živá a neživá příroda, znečišťování vody, vzduchu a půdy a vliv na člověka,
- lidé a technika – vliv techniky na lidstvo – pozitiva a negativa.

4.1.2. Přírodověda

- člověk a jeho životní podmínky,
- člověk a jeho vliv na prostředí, ochrana přírody,
- člověk a přírodní zdroje,

- šetření energií.

4.1.3. Vlastivěda

- místo v němž žijeme – životní prostředí místní krajiny a regionu,
 - důležité údaje o narušení životního prostředí.

4.1.4. Člověk a svět práce

- ekosystémy,
- suroviny – obnovitelné a neobnovitelné zdroje, význam zpracování odpadu, recyklace.

4.2. Druhý stupeň

4.2.1. Přírodopis

- země a život – pojem biosféra, atmosféra a hydrosféra, fotosyntéza, ozonoféra a její význam pro život,
- lidská populace – závislost člověka na přírodě a ostatních lidech (potravní a surovinové zdroje, nutnost ochrany ŽP),
- změny životních společenstev, rušivý vliv člověka – typy krajiny, přirozené změny v přírodě a změny vyvolané člověkem, příčiny zhoršování ŽP, ekologické katastrofy a jejich předcházení, zlepšování stavu ŽP, ochrana krajiny, stav životního prostředí v ČR a na Vysočině
- vztah žáka k přírodě, člověk – tvůrce krajiny.

4.2.2. Zeměpis

- planeta Země – složky fyzicko-geografické sféry,
- společenské a hospodářské složky krajiny – lidé na Zemi, ekologie a zeměpis, základní složky a typy krajiny a činnost člověka, globální problémy lidstva,
- zeměpis ČR – vliv průmyslu, zemědělství a dopravy na životní prostředí, ochrana krajiny.

4.2.3. Chemie, fyzika

- chemie ve společnosti – cirkulace a recyklace surovin, bezodpadové technologie, vliv chemického průmyslu na životní prostředí a jeho dopad na zdraví obyvatelstva
- bioprodukty,
- biochemické cykly, biomasa, alternativní zdroje energie, odpadové hospodářství, recyklace, obnovitelné a neobnovitelné zdroje a zacházení s nimi, vztah žáka k přírodě.

4.2.4. Výchova k občanství

- naše obec, náš region – sběr odpadu a jeho likvidace, třídění odpadu, ekologické vytápění, úloha odboru životní prostředí Krajského úřadu Jihlava,
- globální problémy lidstva – ochrana nerostného bohatství, vyčerpatelné a nevyčerpatelné zdroje, důsledky lidských zásahů do přírody, devastace životního prostředí, skládky, odpady, problémy konzumní společnosti,
- člověk a právo – dodržování a porušování právních norem, ochrana veřejného pořádku.

4.2.5. Člověk a svět práce / praktické činnosti

- recyklace, přírodní a umělé materiály.

5. Příležitostné zařazení EVVO do vyučování

Výuka je doplňována:

- zařazováním dlouhodobých i krátkodobých projektů,
- zařazováním besed s odborníky (OIŽP),
- výukovými programy pro PC,
- prací s internetem,
- exkurzemi.

- vzdělávacími programy Střediska pro ekologickou výchovu Chaloupky,
- péčí o zeleň v okolí školy,
- blokovou výukou (exkurze a výlety do chráněných oblastí, přírodopisné vycházky),
- exkurzemi do míst „užití ekologie“ (čistička odpadních vod, vodárna, elektrárna – bioplynová, vodní, jaderná)),
- každoročním zařazením alespoň jedné vlastní rozsáhlejší akce s environmentálním obsahem.

6. Environmentálně vhodný provoz školy

6.1. Hospodaření s odpady

- třídění odpadu,
- kontejnery na třídění odpad,
- sběr plastových obalů,
- sběr baterií,
- sběr papíru.

6.2. Šetření tepelnou a elektrickou energií

- kontrola ze strany vyučujících i žáků.

6.3. Péče o životní prostředí (exteriér a interiér školy)

- čistota a pořádek ve třídách a na chodbách,
- údržba a úklid okolí školy.

6.4. Využití investičních programů pro zajištění ekologického provozu

- úsporné zářivky,
- výměna oken,
- zateplení budov,
- regulační ventily na radiátorech.

7. Zájmové vzdělávání žáků

Základní škola věnuje velkou pozornost mimoškolní činnosti. V rámci domu dětí a mládeže se každým rokem otevírají kroužky podle zájmu dětí (přírodovědný kroužek, rybářských kroužek, chovatelský kroužek, zdravotnický kroužek ...).

8. Další vzdělávání pedagogických pracovníků

- Vzhledem k možnostem školy se klade důraz na zvyšování kvalifikovanosti pracovníků:
- proškolení odpovědného zaměstnance v oblasti ekologicky šetrných čisticích prostředků,
 - zajištění každoročního vzdělávání pedagogů v oblasti EVVO.

9. Spolupráce s dalšími institucemi

Škola ve svém programu environmentální výchovy spolupracuje vedle rodičů i s dalšími složkami veřejného, státního i neziskového sektoru:

- Město Třešť,
- Středisko ekologické výchovy Chaloupky,
- firma EKO-KOM,

- místní organizace – rybářský spolek, zahrádkářský spolek a chovatelský spolek,
- Občanská iniciativa pro ochranu životního prostředí (OIŽP) .